

Iran onderzoekt 646 klachten over verkiezingen

Buitenlandredactie

TEHERAN – De machtige Raad van Hoeders in Iran wil een open gesprek met de drie verliezers van de presidentsverkiezingen van vorige week. De verslagen kandidaten zijn uitgenodigd voor overleg morgen over de 646 klachten die ze hebben ingediend.

Een woordvoerder van de raad zei gisteren dat alle klachten zeer zorgvuldig onder de loep worden genomen. Het is niet bekend of de drie verliezers van de stembusgang, van wie de hervormer Mir Hossein Musavi het boegbeeld is, het aanbod tot overleg hebben geaccepteerd. Politieke

analisten denken niet dat Musavi en de twee andere kandidaten veel hoop hebben op een voor de oppositie positieve uitkomst van het onderzoek.

De Raad van Hoeders wordt door conservatieven gedomineerd. Het orgaan zou daardoor op de hand zijn van de winnaar van de verkiezingen, de zittende conservatieve president Mahmud Ahmadinejad.

Musavi stelt dat de autoriteiten grootschalige fraude hebben gepleegd om Ahmadinejad te kunnen laten winnen. Het staats-hoofd zou bijna twee derde van de stemmen hebben gekregen. Musavi eist nieuwe verkiezingen, maar dinsdag liet de Raad van Hoeders al weten dat niets voor

te voelen. Mogelijk komt er wel een hertelling in gebieden waar de oppositie de uitslag betwist.

Net als in de afgelopen dagen gingen gisteren tienduizenden Iraniërs in de hoofdstad Teheran de straat op om te protesteren tegen de verkiezingsuitslag. Volgens ooggetuigen was Musavi zelf ook van de partij. De in het zwart geklede betogers droegen kaarsen en herdachten zo de mensen die maandag werden doodgeschoten aan het eind van een demonstratie.

De optocht verliep in stilte, tot de menigte bij het Imam Khomeinplein arriveerde, waar sommigen "Dood aan de dictator" en "Waar zijn onze stemmen" begonnen te roepen.

Op pamfletten hadden aanhangers van Musavi teksten geschreven als "Waar zijn onze broeders?" en "Waarom hebben jullie onze broeders vermoord?"

Buitenlandse nieuwsmedia moegen van de Iraanse autoriteiten niet meer op straat komen en het persbureau AP kreeg zijn nieuws van ooggetuigen, die uit vrees voor represailles anoniem wilden blijven.

Volgens staatsmedia zijn maandag zeker acht mensen doodgeschoten. Buitenlandse media meldden dat extremistische leden van de Basijmilite de moorden zouden hebben gepleegd. De Basij steunen Ahmadinejad.

Mogelijk zijn nog meer demonstranten om het leven gebracht.

Een groot aantal oppositieleiders is opgepakt en van sommigen is sinds hun aanhouding niets meer vernomen. Musavi riep het regime gisteren op de aangehouden politici vrij te laten. Ook eiste hij opheldering over het lot van opgepakte journalisten.

In Iran en het buitenland wordt met spanning gewacht op een nieuwe reactie van de hoogste leider van het land, ayatollah Ali Khamenei, op de politieke onrust sinds de presidentsverkiezingen een week geleden.

Khamenei leidt in de universiteit van Teheran het islamitische vrijdaggebed en waarnemers verwachten dat hij zich over de situatie zal uitspreken.

De machtigste man van het

strengislamitische Iran had dinsdagavond op de nationale televisie tot kalmte gemaand. Hij noemde de hevigste protesten sinds de zogenaamde islamitische revolutie van 1979 het werk van onruststokers. Hij riep alle Iraniërs op zich achter Ahmadinejad te verenigen.

Het Iraanse ministerie van In-

lichtingen claimt een reeks terreuraanslagen op de dag van de presidentsverkiezingen vorige week te hebben voorkomen. Dat meldde de staatsomroep IRIB.

Enkele terreurgroepen zouden bommen hebben willen laten ontploffen bij moskeeën en andere publiekstrekkers in de hoofdstad Teheran. De terroristen hadden volgens het ministerie banden met Irans aartsvijand Israël.

De Iraanse Revolutionaire Garde is ondertussen begonnen met de arrestatie van aanhangers van Musavi, meldten mediawaakhonden en mensenrechtenorganisaties woensdag.

Volgens de in de Verenigde Staten gevestigde International

Campaign for Human Rights in Iran zijn tientallen hervormers opgepakt. De organisatie Reporters Without Borders stelde het aantal gearresteerde journalisten sinds de verkiezingen van vrijdag op minstens tien. Een website van voormalig vicepresident Mohammad Ali Abtahi zei dat de bekende hervormingsgezinde politicus is opgepakt.

Iran beschuldigde de VS woensdag van „onverdraaglijke” inmenging in zijn interne aangelegenheden. De Iraanse televisie meldde dat de regering de Zwitserse ambassadeur had ontboden, die de Amerikaanse belangen in Iran tegenwoordigt. Er zou een klacht over de inmenging worden ingediend.

Uitleg Musavi is geen democraat

René Zeeman

Stevent Iran af op een burgeroorlog? Zes vragen en antwoorden over de situatie in Iran.

Heeft Ahmadinejad door bedrog de verkiezingen gewonnen? De oppositie zegt van wel. Voor deze stelling zijn een aantal aanwijzingen, maar geen harde bewijzen. Opiniepelingen gehouden vlak voor de stembusgang wezen uit dat het op een nek-aan-keuze zou uitlopen. Niemand zou vreemd hebben opgekeken als Ahmadinejad een nipte overwinning zou hebben geboekt, maar een overwinning met 65 procent van de stemmen is absoluut ongeloofwaardig. Opvallend is dat het verkiezingsresultaat onwaarschijnlijk snel bekend was. Miljoenen stembiljetten waren in enkele uren geteld.

Bij de uitslag viel op dat Ahmadinejad in alle provincies met circa 65 procent van de stemmen won, zelfs in de gebieden waar de andere presidentskandidaten vandaan kwamen. Kandidaat Rezaei behaalde bij vroegere verkiezingen steeds 17 procent van de stemmen. Nu slechts 1 procent.

Staat Ahmadinejad tegenover Musavi, of is er meer aan de hand? Met Ahmadinejad en Musavi staan conservatieven tegenover

gematigden in Iran. In Iran speelt een interne strijd tussen de machtige geestelijken. Ahmadinejad is de kandidaat van conservatief geestelijk leider Khamenei en Musavi is de man van de gematigde oud-president Khatami.

Met Ahmadinejad en Musavi staat ook de conservatieve platelandsbevolking tegenover de meer vooruitstrevende stedelingen.

Is het verschil tussen Ahmadinejad en Musavi werkelijk zo groot? Zowel Ahmadinejad als Musavi staat achter de Islamitische Revolutie. In de jaren tachtig was Musavi minister-president. Toen viel hij op door zijn goede economische beleid, niet door zijn democratische hervormingen. Toch wordt hij op dit moment als een soort alternatief voor Ahmadinejad gezien. Alle mensen die iets anders willen hebben zich achter Musavi geschaard.

Ahadinejad werd in 2005 gekozen omdat hij strenggelovig is, dat betekent voor veel godsdienstige Iraniërs zo veel als: niet corrupt. Ahmadinejad is van oorsprong een Pasdaran, een lid van de paramilitaire elite van Iran. In zijn eerste regeringsperiode heeft hij veel vroegere wapenbroeders op belangrijke posten in de maatschappij geplaatst. Onder

Ahadinejad heeft een militarisering van de maatschappij plaatsgevonden.

Hebben de protesten kans van slagen? Waarschijnlijk niet. Khamenei en de Raad van Hoeders is er alles aan gelegen dat de rust weerkeert. Bepalend is echter hoe de machtsstrijd zich tussen de geestelijken ontwikkelt.

Komt het tot een burgeroorlog? Dat gevaar is aanwezig. De kloof tussen de aanhangers van Ahmadinejad en die van Musavi is moeilijk te overbruggen. De meeste demonstranten zijn uiterst teleurgesteld in het regime. Als de regering reageert met onderdrukking zal de situatie verslechteren. Ahmadinejad lijkt niet te willen wijken. De vraag is hoeveel geweld hij wil inzetten om zijn positie te verdedigen. Omgekeerd is de vraag relevant hoeveel bloed de oppositie wil vergieten.

Zijn er parallellen met de revolutie van 1979?

Het grote verschil met 1979 is dat er anno 2009 geen echte leider is. Musavi is niet in staat de massa's te inspireren zoals Khomeini dat wel kon. Als iemand zich kan ontwikkelen tot een potentiële leider van een bevolkingsgroep sluiten de autoriteiten hem onmiddellijk op.

TEHERAN – Duizenden Iraniërs demonstreerden gisteren in Teheran tegen de regering-Ahadinejad. Oppositieleider Musavi was volgens ooggetuigen zelf ook aanwezig.

Foto EPA

Gsm-masten bruikbaar als regenmeter

WAGENINGEN (ANP) – Masten voor mobiele telefonie zijn bruikbaar als regenmeter.

Dat stelde de leerstoelgroep hydrologie en kwantitatief waterbeheer van de Wageningen Universiteit gisteren. Volgens de wetenschappers biedt het netwerk van gsm-masten een „uitgelezen mogelijkheid om regenval gedetailleerd te registreren.”

Gsm-masten staan met elkaar in contact om te telefoonverkeer van mobielgjes door te geven. Die verbindingen zijn gevoelig voor verstoring door regen. Aan de hand van het verlies aan vermogen tussen twee gsm-masten is te berekenen hoeveel neerslag er valt.

Woning zwemleraar L. ontruimd

DEN BOSCH (ANP) – Het huis van de 59-jarige zwemleraar Benno L. uit Den Bosch, de verdachte in een omvangrijke ontuchtzaak, is gisteren leeggehaald door de woningcorporatie.

De vrouw van L. verzocht om de spoedverhuizing. De woningcorporatie zoekt naar andere passende woonruimte voor haar. Woensdagavond dromde een groep mensen samen rondom de woning van de verdachte zwemleraar, die in hechtenis zit. De mensen uitten luidkeels hun afschuw.

Justitie heeft de zwemleraar bij zijn voorgeleiding voor de raadkamer afgelopen week naast het gezin van ontuchtige handelingen „uit voorzorg” ook verkrachting ten laste gelegd. Dat heeft een woordvoerder van het openbaar ministerie vanmorgen gezegd. Door de tenlastelegging van verkrachting kan justitie de zwemleraar langer in hechtenis houden.

Meisje na vrijlating vaak in problemen

LEIDEN (ANP) – Meisjes die in een justitiële inrichting hebben gezeten komen na hun vrijlating vrijwel allemaal in ernstige problemen. Van nazorg is nauwelijks sprake.

Dat zijn de conclusies van onderzoekers van het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie Curium-LUMC in Leiden en VUmc in Amsterdam, waar het Nederlands Dagblad gisteren over berichtte.

Een op de drie onderzochte meisjes bleek vijf jaar na vrijlating aan een ernstige persoonlijkheidsstoornis te lijden. Ook was een derde al moeder.

Psychiater Anne Krabbendam en psychologe Elsa van der Molen ondervroegen 229 meisjes en jonge vrouwen van 17 tot 23 jaar die om gedragsproblemen in een inrichting terecht kwamen.

Volgens Krabbendam zijn de conclusies nog voorlopig. „Voor

de helft van de onderzochte meisjes staat het vast. Maar wat we aantreffen overtreft al onze angsten.”

De psychiater benadrukt dat nazorg maar ook preventie van het grootste belang zijn, maar dat de huidige nazorg niet effectief is. „Eén gespreksuurje in de maand heeft weinig zin. Ook op de overdracht van instantie naar instantie valt een hoop aan te merken. Als deze meisjes het advies krijgen om bijvoorbeeld naar de Riagg te gaan, zullen ze dat in de meeste gevallen niet uit zichzelf doen. Zij hebben weinig vertrouwen meer in instanties”, aldus Krabbendam. Ook is de nazorg volgens haar voornamelijk afgestemd op jongens.

Jaarlijks verblijven 7300 jongeren in een jeuginrichting. Het verblijf kan variëren van een paar dagen tot maximaal zes jaar. Het aandeel meisjes is ongeveer een kwart.

„Centra Jeugd en Gezin te eenzijdig”

Binnenlandredactie

DEN BOSCH – De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) richten zich te veel op jeugdbeleid en nauwelijks tot niet op gezinsbeleid. Daarmee is de kans op succes voor de CJG's klein.

Dat betoogden dr. B. Hooghiemstra en dr. C. Verhaar vanmiddag bij hun aantreden als respectievelijk erector en lector jeugd en gezin bij Fontys Hogescholen in Den Bosch.

Gezinnen zijn belangrijk als focus, omdat daar de toekomst van de samenleving wordt bepaald, aldus Hooghiemstra en Verhaar. Gezinsbeleid moet lokaal ontwikkeld worden en dat gebeurt volgens hen nog nauwelijks. De twee lectoren vinden bovendien dat het jeugd- en gezinsbeleid te veel nadruk legt op problemen. „Dat is contra-productief, want wie wil er nog gebruikmaken van een CJG als je daarmee direct het stempel

„probleemgeval” krijgt? Het is bovendien zwaar overdreven, omdat niet elke vraag waarmee mensen zitten een 'probleem' is. Bovendien suggereert het beleid dat problemen te vermijden zijn, terwijl ze een normaal onderdeel van het leven zijn.”

Het lijkt er volgens Hooghiemstra en Verhaar soms op dat iedere (aanstaande) vader of moeder en ieder kind als potentieel risico- of probleemgeval wordt gezien. Iedereen moet daardoor aan allerlei tests worden onderworpen.

Het is volgens de lectoren noodzakelijk om, net als in andere beroepen, blijvend te investeren in de kwaliteiten van mensen die voor jeugd en gezin werkzaam zijn. Zij moeten daarom meer mogelijkheden krijgen om vervolopleidingen op te pakken.

Het lectoraat is gevestigd bij de pabo en pedagogisch management kinderopvang, twee opleidingen die Fontys vanuit 's-Hertogenbosch verzorgt.

Iraniërs: Weg met het islamitisch regime

Van onze verslaggever

AMSTERDAM – „Weg met het islamitisch regime!” Tientallen Iraanse Nederlanders demonstreerden gistermiddag in Amsterdam tegen het bewind in Iran. „Een Holocaustontkenner als Ahmadinejad kan toch geen president zijn?”

„Weg met de dictator!” klinkt het op de Dam in Amsterdam. Enkele tientallen Iraniërs betuigen de steun aan de honderdduizenden landgenoten in Iran.

Die demonstreren al dagenlang tegen de vorige week verkozen conservatieve president Ahma-

dinejad. Die zou op frauduleuze manier aan zijn stemmen zijn gekomen.

„Waar is mijn stem?” luidt de aanklacht op een groen bordje. Op posters is een kruis door het hoofd van Ahmadinejad gehaald.

„De Iraanse regering bestaat uit terroristen”, zegt de 32-jarige Iraanse vrouw Hamideh Shadannoor uit Amsterdam verantwoordigd. „Ze maken mensen dood of stoppen ze jarenlang in de gevangenis.” Als meisje voelde ze zich Iran niet thuis. „Er is geen vrijheid. Ik mocht niet zelf mijn kleren kiezen.”

Diverse demonstranten be-

seffen dat de belangrijkste opponent van Ahmadinejad, oppositieleider Musavi, ook wel degelijk bloed aan zijn handen heeft. „Musavi is verantwoordelijk voor executies in het verleden. Hij is ook niet 100 procent goed, maar wel beter dan Ahmadinejad. Dat is een dwaas”, zegt Ali Sheikh Mughaddus (58).

Ook zijn zoon Reza (17) moet niets hebben van de huidige president Ahmadinejad. „Die man zegt dat de Holocaust nooit heeft plaatsgevonden. Hoe kan land zijn?” Dat christenen in Iran worden onderdrukt, noemt Reza „belachelijk. Iedereen moet

vrijheid van meningsuiting hebben.”

Filmpjes op YouTube, beelden op televisie: rechtenstudent Amir Dezfouli (25, spijkerbroek, wit vest, zwart T-shirt) uit Amsterdam volgt het nieuws over het ongekende oproer in Iran op de voet. Verontwaardigd: „In Iran worden demonstranten doodgeschoten. Onmenselijk! Als ik die filmpjes zie, ontplof ik bijna van woede. Een jongen werd doodgeschoten waar zijn ouders bij stonden. Ik voel me Iraanse. In Nederland worden we al boos als iemand een bal tegen een hond schopt. In Iran worden mensen doodgeschoten alsof ze

lucht zijn. En dan met steun van Ahmadinejad.”

Dezfouli is ervan overtuigd dat het regime zelf onlusten ensceeneert, om zo een „smoes te hebben om mensen in elkaar te kunnen slaan.” Hij zegt dat er op internet filmpjes circuleren waarop te zien is dat veiligheidsdiensten zelf dingen kapot slaan.

De kritiek van het Iraanse regime dat onder meer Amerika de demonstranten opstoot, is aan de rechtenstudent niet bevestigd. „Onzin. Obama heeft juist gezegd dat Amerika zich niet bemoeit met binnenlandse kwesties in Iran.”

Trage vleermuis mijdt straatverlichting

Nachtdiertje verlegt vliegrouwe bij nadering lantaarnpaal

Willem H. Smith

BRISTOL – Veel vleermuizen hebben last van kunstlicht. Maar het zijn vooral de langzame vliegers die lantaarnpalen en dergelijke lichtbronnen mijden en noodgedwongen andere vliegroutes kiezen. Dat hebben Britse onderzoekers gisteren gemeld in het wetenschappelijke online tijdschrift Current Biology.

De kleine hoefijzerneus, een van de kleinste vleermuizen in Europa, jaagt vooral op insecten. Hij doet dat bij voorkeur in een kleinschalig, bosachtig landschap. Het fijingebouwde zoogdier, dat in Nederland in 1983 voor het laatst werd waargenomen, beweegt zich in de duisternis op een vrij trage, enigszins vlinderachtige manier voort.

Wetenschappers van de universiteit van Bristol ontdekten dat het nachtdier van zijn gebruikelijke vliegroutes afwijkt zodra het beestje met lantaarnpalen en andere kunstmatige lichtbronnen wordt geconfronteerd. Een kwestie van lijfsbehoud, zo

BRISTOL – Brits onderzoek wijst uit dat traag vliegende vleermuizen zoals de kleine hoefijzerneus hinder hebben van kunstlicht. Foto Gareth Jones

blijkt uit het onderzoek van de wetenschappers Emma Louise Stone, Gareth Jones en Stephen Harris.

Echo

„Het hun weg in het donker te vinden, zijn vleermuizen afhankelijk van echo-oriëntatie”, vertelt professor Jones. „Dit navigatiemiddel helpt hen echter nauwelijks bij het tijdig signaleren van mogelijke predatoren.” Eerder toonde hij met onderzoek aan dat de hoogfrequente signalen een vleermuis evenmin altijd in staat stellen prooi en omgeving van elkaar te onderscheiden.

De meeste vleermuizen vermijden licht op hun verblijfplaatsen en op routes naar hun voedselgebieden. „Een verlichte omgeving maakt hen kwetsbaar voor oogjagers als uilen.” Jones: „Dat is waarschijnlijk dé reden dat vleermuizen nachtdieren zijn.”

Just langzame soorten zoals de kleine hoefijzerneus (waarvan er in Groot-Brittannië circa 14.000 leven) zijn in dat opzicht „zeer kwetsbaar” en gedijen alleen in volslagen duisternis. „Ze lijken van nature licht te vermijden”, aldus Jones, die aangeeft dat er ook snelvliegende soorten zijn die juist fel licht benutten,

omdat lampen vaak insecten aantrekken.

Vliegroute

In het kader van het onderzoek plaatsten de onderzoekers in Zuidwest-Engeland en Wales langs bestaande vliegroutes van de kleine hoefijzerneus zogeheten hogedruknatriumlampen, waarvan de lichtintensiteit vergelijkbaar is met die van gangbare straatverlichting. Het team constateerde dat de activiteiten van Rhinolophus hipposideros op deze plekken prompt dramatisch daalden. De lichtschuwe diertjes stelden hun vluchten zelfs uit en raakten ook niet gewend aan de lampen.

Hoewel deze uitkomsten niet als een volslagen verrassing kwamen, waren de wetenschappers wel beduusd over de omvang van de gevolgen. Het gros van de vleermuizen koos alternatieve routes, vermoedde zij. Dergelijke omwegen kunnen nadelig uitpakken voor deze in Groot-Brittannië in aantal slinkende diersoort: afstanden tot foerageergebieden worden groter (wat meer energie vergt) en soms weten ze geen schuilplek te vinden. Vooral jongen lopen daardoor het risico als prooi gegrepen te worden. Ze staan bovendien meer bloot aan weersinvloeden.

Straatverlichting moet meer aandacht krijgen bij plannen over terreinbeheer, menen de wetenschappers. De moeilijkheid is echter dat vleermuissoorten heel verschillend op lichtbronnen reageren.

Zo gedragen echte bossoorten als de ruige dwergvleermuis en grootoorvleermuis zich over het algemeen zeer lichtschuw.

Ook watervermuizen lijken verlichting systematisch te mijden. Van vleermuissoorten die laat vliegen is echter bekend dat ze regelmatig op verlichte plekken foerageren.

Tijdsklok

Om te komen tot een doordacht verlichtingsbeleid pleiten de Britse onderzoekers voor een soortgerichte aanpak. „Het is belangrijk te weten welke lichtintensiteit bepaalde vleermuissoorten nog tolereren, om zo het leed op een passende manier te verzachten.”

Hoewel op dat gebied veel vragen nog onbeantwoord zijn, dragen zij nu al „tussenoplossingen” aan.

Zo valt er veel winst te behalen met het spaarzaam plaatsen van lichtbronnen, het vermijden of afschermen van felle lampen en het gebruik van een tijdsklok die ervoor zorgt dat lichtbronnen langs vliegroutes worden uitgeschakeld.